

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73).

1500 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 178).

Bez busoli.

Lwów, 30. lipca.

I. Mimo pozorów ustalenia się najbardziej kardynalnych wytycznych polskiej polityki państwowej w ciągu ostatnich lat z góra czterech, takie podstawy nie istnieją. Brak ich w polityce wewnętrznej i zagranicznej. Są one — jako teorie, niezgodne, bo zgodnymi być nie mogą. Ale gorzej jest, że w praktyce nie poprowadzona została ani jedna linia, zamknięta w sobie jako program skończony i jako podstawa dla przyszłych prac.

W polityce wewnętrznej ścierają się dwie teorie, decydujące o ustroju: teoria państwa narodowego i narodowościowego. Pierwsza pragnie wyłączyć, druga włączyć trzecią, mniejszościową część obywateli do proporcjonalnego udziału w rządach Państwem i w odpowiedzialności za jego losy. Problem ten praktycznie rozwiązany nie został i niema widoków na bliskie rozwiązanie. Mniejszości narodowe wiszą niejako w powietrzu, — przedmiot i podmiot walki, chaotycznej obrony, sprzecznych eksperymentów. Nie istnieje dosłownie ani jedna, obowiązująca w praktyce recepta polityki państwowej w stosunku do tego pierwszorzędnej wagi zagadnienia. Żaden z programów nie doczekał się sankcji jako program oficjalny, przyjęty i stosowany bez względu na drobne odchylenia w zabarwieniach i taktycę rządów. Chaos. Wiele też tworzą mniejszości narodowe w ramach Państwa żywił nieuchwytny, pozostawiony własnym przetwarzaniom, na które ingerencja Państwa poza dorywczą asekuracją policyjną żadnego wpływu nie ma. Tam zaś, gdzie wpływ swój wyrzucić usiłuje, są to improwizacje, zwyczajnie nie doprowadzane do końca, anulowane, a nawet niszczone nową improwizacją, przeciwdziałającą poprzedniej.

Jest to szczęście w nieszczęściu, że te mniejszości narodowe, szczególnie na kresach wschodnich są politycznie zbyt mało dojrzałe, aby ze swej strony nieistniejącej polskiej racji przeciwstawiły własną. Ale jest to pociecha przemijająca. Jesteśmy świadkami, jak powstaje i wybija się program polityczny ukraiński o cechach odśrodkowych, jak zyskuje na sile i popularności, podczas gdy państwo, czując się nim słusznie zagrożone, wysyła do walki jedynie bierność i słaby sprzeciw, — nic pozytywnego.

Taktyka nasza staje się rzeczą chwilowego „kursu”, bez upodobań miejscowego reprezentanta Rządu. Stąd widzimy fenomena takie, że w krótkim przeciągu czasu daje się, odbiera i znów daje. Zakazuje i pozwala, przyciąga i odtrąca, polonizuje i sztucznie wspiera rozwój odrębności narodowej. Stąd w dwóch miejscowościach bliskich, ale podle-

Polityka ukraińska wobec „odrodzonej” Rosji.

Propaganda monarchistyczna na korzyść Rosji. — Filja i sympatycy w Małopolsce wschodniej. — Stanowisko trudowików.

Lwów, 30. lipca.

(W) W politycznych sferach ruskich omawiana jest obecnie z wielkim zainteresowaniem wzmocniona w ostatnich czasach propaganda monarchistyczna antybolszewickich stronnictw rosyjskich na emigracji i nadzwyczajny wzrost nastrojów nacjonalistycznych wśród społeczeństwa rosyjskiego. Propagandę monarchistyczną na terenie Polski popiera bardzo gorąco pewien odłamek partii moskalofilskiej, która opowiada się wprawdzie za ugodą z Polską, lecz w cichości wzdycha do restytucji Rosji carskiej, której była dawniej wierna aż do upodlenia służką, a wysługując się jej dla celów idealnych nie gardziła także wyciągnięciem z tego zysków materialnych. Grupa ta popiera jawnie propagandę monarchistyczną, w wydawanym we Lwowie piśmie „Ruskij Hołos”, a najwybitniejszymi jej działaczami są: dr. Jaworski, prof. Trasz, radca Łucyk, Liskowacki, sędzia Tretiak i inni. Stoi ona w ścisłym kontakcie z przebywającymi w Jugosławii kierownikami tej propagandy z biskupem Antonjuszem na czele i od nich otrzymuje instrukcje, wpływy jej jednak są tak słabe, że nie dużo dopomoga idei monarchicznej. Charakterystycznym jest, że dwaj byli posłowie parlamentarni z partii moskalofilskiej dr. Marków i dr. Kuryłowicz, których przed wojną światową posadzano głośno o carofilstwo, za co byli nawet przez b. rząd au-

głych innym organom, operuje się w stosunku do ludności nie-polskiej nie tylko różnymi metodami, ale wręcz zmierza się do różnych celów. Sprawa to takie wrażenie, jakby wskaźnikiem w tych sprawach był przełotny kaprys, albo jak gdyby takiego wskaźnika wogóle nie było. I to ostatnie jest chyba zgodne z prawdą.

„Program” w polityce wewnętrznej określa się zwyczajnie przez „utrzymanie spokoju, poszanowanie (przestrzeganie) konstytucji i ustaw”. Frazes ten jednak jest bez znaczenia. Bo dzisiejszy stan rzeczy kryje w sobie ogniska niepokoju, jakie trudno będzie stłumić. Bo ani konstytucja, ani ustawy praktycznie nie normują państwowej polityki wobec mniejszości narodowych. Pierwsza jest teoria, często zwalczana i nieprzestrzegana. Ustawy zaś są nazbyt kruchą tamą dla fali życia, które dziś własne toruje drogi.

Nie przyjęła się w Polsce ani zasada pruska — walki z elementem obcym, ani zasada angielska — mądrej polityki oportunistycznej. Natomiast one obie mięszają się wzajem-

nie, paraliżują, wiążą w splot o niewiadomym końcu. Nie została podjęta ani jedna próba pozytywnego po-

strajacki uwięzieni i w r. 1915 skazani na karę śmierci, odmówili udziału swego w akcji monarchicznej i trzymają się od niej zdala.

Odnowienia Rosji monarchicznej boi się bardzo ukraińska partia trudowa, chociaż i tam przewidują, że rządy bolszewickie nie potrwają już długo. Trudowicy są przekonani, że którykolwiek obóz antybolszewicki zwycięży w Rosji, każdy z nich opierać się będzie na tendencji ograniczenia ruchu ukraińskiego, dopuszczając jedynie zadowolenie elementarnych potrzeb kulturalnych narodu ukraińskiego, natomiast zwałować będzie wszelkie polityczne tendencje ruchu ukr., a specjalnie dążności Ukraińców do samodzielności państwowej. Trudowicy są tego przekonania, że odrestaurowana w jakikolwiek sposób Rosja upomni się całą forszą o swoje granice przedwojenne, a tem mniej nie zgodzi się nigdy na samodzielność państwowa Ukrainy, która zamknęłaby jej dostęp do Czarnego Morza. Z tych to powodów woła trudowicy Ukrainę radańską z pozorami niezawisłości państwowej i rządami bolszewickimi, z którymi spiskują potajemnie przeciw Polsce, na równi z ukraińską socjalną demokracją.

Sympatie bolszewickie u Rusinów małopolskich odbijają się najbardziej w prasie ruskiej wszystkich odcieni partyjnych, a zwłaszcza w ostatnich czasach, a emigracja ukraińska podziela je również.

nie, paraliżują, wiążą w splot o niewiadomym końcu. Nie została podjęta ani jedna próba pozytywnego po-

O przyptyw walut zagranicznych.

Usiłanie oficjalnych kursów dewiz i walut zagranicznych katastrofą. — Zarabiała na tem tylko czarna giełda. — Banki nieczynne w dziedzinie walutowej. — Rząd rzucił cały świat gospodarczy w objęcia czarnej giełdy. — Trudne połączenie komisji dewizowych. — Przepisy o eksportowej walucie mają rację bytu. — Zarządzenia Ministra Lindego.

II.

Lwów, 30. lipca.

Pozatem zmierzał Min. Grabski do reglamentacji kursów obcych walut przez wyeliminowanie wolnego handlu na giełdzie i między bankami i zastąpienie go notowaniem oficjalnych kursów, ustanawianych przez PKKP, z tem, że kursa te miały być decydującymi dla kupna i sprzedaży walut przez banki.

Wreszcie dążyły zarządzenia Min. Grabskiego do ujęcia walut zagranicznych, pochodzących z ekspor-

stepowania, ani jedna grupa mniejszościowa nie została bądź unieszkodliwiona, bądź przyciągnięta.

Cechuje polską politykę wewnętrzną wielka krótkowzroczność. Myśl polityczna nie wybiega poza okres „przetrzymania” kilku miesięcy czy lat. Nie przewiduje się, nie stara przeczuć, czem stanie się to dzisiejsze uciążliwe zagadnienie w ogniu próby. Tworzy się silną armię, ale biegowi wypadków pozostawia się fundament wewnętrznej spójności ziem Państwa i tych jego obywateli, których wartość w przełomowych chwilach będzie wielkiem nieznaniem.

Płyniemy bez busoli.

A. N.

Apel Arcybiskupa Roppa.

(Telefoniem od naszego korespondenta).
Warszawa, 30 lipca.

(M) Arcybiskup mohylowski ks. Ropp wydał odezwe, w której apeluje o społeczeństwa o składanie ofiar pieniężnych na rzecz polskich zakładowców wracających z Rosji sowieckiej do Ojczyzny.

Pierwsze posiedzenie konferencji w Sinaja.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Sinaja, 29 lipca.

Na pierwszym posiedzeniu konferencji wymieniono szczegółowe poglądy na ogólną sytuację, przytem stwierdzono zupełną jednogłówność we wszystkich poruszonych sprawach. Pierwsze posiedzenie było manifestacją całkowitej zgodności Małej Ententy jako czynnika solidarności i pokoju. Dyskusja będzie wstępna jutro rano. Konferencja przystąpi do rozpatrywania poszczególnych spraw, które stanowią przedmiot specjalnego zainteresowania Małej Ententy i w których zajęcie wspólnego stanowiska jest rzeczą niezbędną.

tu przez zadekretowanie, że załadowanie towarów, przeznaczonych na eksport, uzależnione jest od wydania przez PKKP, lub przez banki zastępcze zaświadczenia, stwierdzającego, że eksporter zobowiązał się walutę eksportową odprowadzić do jednej z tych instytucji.

Przeszło miesiąc mijał od czasu wydania tych zarządzeń. Okres ten wystarczył w zupełności do zorientowania się na podstawie poczynionych doświadczeń, o ile przepisy te były racjonalne.

Rozporządzenie o uregulowaniu handlu dewizami i walutami.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 30. lipca.

Dzisiaj ogłoszono w Dzienniku ustaw rozporządzenie Ministra skarbu w porozumieniu z Ministrem sprawiedliwości w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi oraz obrotu pieniężnego zagranicą. W myśl art. 1 zakup w celu odsprzedaży walut zagranicznych i dewiz oraz ich sprzedaż wszystkim osobom fizycznym i prawnym dozwolona jest tylko P. K. K. P., bankom dewizowym działającym na mocy statutu zatwierdzonego przez Ministra skarbu oraz tym instytucjom finansowym wzgl. przedsiębiorstwom bankowym, którym Minister skarbu udzielił zezwolenia na wykonywanie powyższych czynności. Instytucje te otrzymują nazwy banków dewizowych. Prawo sprzedaży walut zagranicznych i dewiz może być ograniczone do niektórych oddziałów banków dewizowych. Poza tym Minister skarbu udzielać będzie przedsiębiorstwom bankowym zezwolenia na zakupno walut zagranicznych i dewiz z prawem odsprzedaży ich tylko P. K. K. P. oraz bankom dewizowym. Przedsiębiorstwa takie otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych. Korzystanie z praw banków dewizowych i komisjonerów dewizowych uzależnione jest od składania opłat ustanowionych przez Ministra skarbu. Osobom fizycznym i prawnym nie posiadającym praw banków i komisjonerów dewizowych wolno nabywać w kraju sumy w walutach zagranicznych (na ściśle określone w rozporządzeniu cele) tylko w bankach dewizowych. Pozyskiwać przez siebie posiadane dewizy i waluty zagraniczne mogą tylko te osoby w P. K. K. P., bankom dewizowym lub komisjonerom dewizowym. Rozporządzenie wprowadza szereg postanowień dotyczących ścisłej kontroli zużytkowania walut i dewiz kupionych w bankach dewizowych. Rozp. składa się z 58 paragrafów oraz zawiera szczegółowe postanowienia w następujących działach: 1) Kupno i sprzedaż walut zagranicznych i dewiz, 2) zastaw walut zagranicznych i dewiz, 3) wywóz pieniędzy i walorów zagranicę, 4) lokaty pieniężne zagranicą, 5) inkasowanie należności zagranicznych za wywożone towary, 6) wypłaty z rachunku i tytułu przekazu w walutach zagranicznych, 7) obrót markami polskimi za granicą, 8) przenisy specjalne odnoszące się do górnośląskiej części Województwa śląskiego, 9) wykonanie rozporządzenia i kontrola nad wykonaniem, 10) przepisy przejściowe.

Onegdaj odbyła się w Ministerstwie skarbu konferencja prasowa, na której dyrektor departamentu kredytowego p. Makowicki wyjaśnił przedstawicielom prasy zasady pewnych przepisów dewizowych, ogłoszonych w numerze dziennika ustaw Nr. 47. Nowe przepisy są niejako kodyfikacją wszelkich obowiązujących w zakresie obrotu dewiz rozporządzeń. Powrót do wolnych obrotów na giełdzie oficjalnej ma na celu ukrócenie operacji czarnej giełdy. Przepisy określają, na jakie cele wolno zakupywać dewizy i waluty zagraniczne. Obrót odbywać się będzie przy pomocy aparatu akwizytorstwa banków i komisjonerów dewizowych. Opera-

Krytyczny dzień Niemiec minął spokojnie.

Wezwanie do udziału w manifestacjach. — Masowe aresztowania. — Niedziela minęła spokojnie. — Odezwa rządu do ludności. — Prasa potępia politykę dr. Cuno. — Na zgromadzeniach żądają ustąpienia rządu. — W Z. Ruhr nie było demonstracji. — O zniesienie ograniczeń handlu walutami. — Zbrodni robotników.

(Telegramy „Gazety Lwowskiej”).

Monachium, 29. lipca.

Członkowie międzynarodowej partii komunistycznej rozlepiła dziś w nocy plakaty z wezwaniem do udziału w dniu antyfaszystowskim. Dwie osoby schwyte przy rozlepianiu plakatów zostały aresztowane.

Brema, 28. lipca.

Dzisiaj w godzinach porannych aresztowano kilku przewodców part. partii komunistycznej pod zarzutem zdrady stanu z powodu wzywania do rozruchów.

W Kolonii odbyły się masowe aresztowania prawicowych radykałów (Puczystów).

Nauen, 28. lipca.

Na niedzielę zwołano miłyngi komunistyczne w ilości 23, pod hasłem wywarcia presji na obecny rząd. Komuniści żądają ustąpienia rządu Cuno i powołania nowego gabinetu robotniczego.

Zarząd partii komunistycznej odwołał dziś zapowiedzianą na niedzielę manifestację antyfaszystowską — natomiast odbyć się ma 16 zebrań protestacyjnych.

Berlin, 29. lipca.

Dzisiejsze przedpołudnie, tak tu, jak i w całym państwie minęło spokojnie. Według doniesień z Hamburga, Bremy, Meklemburga, Brunszwiku i Wirtembergii, zgromadzenia komunistyczne odbyły się przy nielicznym udziale osób. W Saksonii i Turynii zgromadzenia miały przebieg spokojny. W Lipsku pochód demonstracyjny przy udziale 10.000 uczestników, rozwiązał się bez zajść. W Dreźnie też nie przyszło do zakłócenia spokoju. Jak donoszą z Bawarii, nie doszło tam również do zaburzeń.

Kancelerz Cuno zwrócił się do przedstawicieli rolników z wezwaniem, aby ze względu na ciężką sytuację aprowizacyjną w kraju nie przetrzymywali produktów rolniczych, przeznaczonych na zaopatrzenie miast.

Prezydent i rząd Rzeszy wydali dziś odezwę do ludności, w której składają na Francję odpowiedzialność za przeżywanie obecnie przez

ję kredytowe pod zastaw walut zagranicznych i dewiz zostały mocno ograniczone, jak również ograniczony zostaje wywóz marek polskich za granicę do maksymalnej sumy 25 milionów za każdorazowym zezwoleniem P. K. K. P. Nowe przepisy zakazują lokowania za granicą walut uzyskanych z eksportu. W nowych przepisach ujawnia się dążenie do uniemożliwienia dokonywanej zagranicą, a szczególnie w Gdańsku i Berlinie nadmiernej podaży marki polskiej przez t. zw. blankowanie. Tym sposobem odrywa się markę polską od niemieckiej.

Pisma warszawskie zauważają, że powrót do normalnych stosunków walutowych i dewizowych przyczyni się niewątpliwie do poprawy ogólnego położenia.

Niemcy kryzys finansowy i gospodarczy. W odezwie zapowiedziano wydanie zarządzeń, mających na celu poprawienie sytuacji.

Odezwa ta, jakoteż wszystkie poczynania dra Cuno przychodzą za późno i są chyba obliczone na zamylenie oczu.

„Germania”, organ Centrum, podaje ostrej krytykę politykę kancelarza Cuno, zarzucając mu, iż zapartywał się zbyt optymistycznie na sytuację zagraniczną, a przede wszystkim źle ocenił fakt trwania okupacji Zagłębia Ruhry.

W artykule wstępnym dzisiejszej „Acht Uhr Abendblatt” rozpisal się b. sekretarz stanu Müller o obecnej katastrofie Niemiec i dochodzi do wniosku, że katastrofa ta w każdym razie stanowi początek końca i to albo końca Rzeszy niemieckiej, albo obecnego rządu.

W kołach politycznych zapewniają, iż gabinet dra Cuno pada się do dymisji natychmiast po zebraniu się parlamentu Rzeszy.

Na dzisiejszych zgromadzeniach socjalistycznych powzięto rezolucję, wzywającą gabinet Cuno do ustąpienia.

Donoszą z Nadrenji i Zagłębia Ruhry, że nie odbyły się tam żadne demonstracje w ciągu dnia dzisiejszego.

Kupcy detaliści zwrócili się do rządu przeciwko ograniczeniu handlu dewizami.

Sytuacja pogarsza się z powodu braku banknotów. Dyrektorzy przedsiębiorstw przemysłowych otrzymali zaledwie jedną trzecią część sum, przeznaczonych na wypłaty dla robotników.

Dwa-funtowy bochenek chleba kartkowego kosztuje dziś w Berlinie 50.000 marek niemieckich.

W pertraktacjach, odbytych między ministrem finansów a organizacjami pracowników i robotników państwowych ustalono zarobki dla robotników wykwalifikowanych na 24.270 marek za godzinę, zaś dla niewykwalifikowanych 22.740 marek. Do tego dochodzą dodatki lokalne — wynoszące 37%.

Odpowiedź Francji będzie wysłana w tym tygodniu do Londynu

(Telegr. „Gazety Lwowskiej”).

Bruksele, 28 lipca

Min. Jaspar zdał sprawę na posiedzeniu Rady Ministrów ze stanu narad z rządem francuskim w sprawie odpowiedzi dla Anglii. Belgia stać będzie w Zagłębiu Ruhry przy boku Francji, dopóki to się okaże koniecznym.

Paryż, 29 lipca

Ambasador belgijski wręczył dziś rano na Quai d'Orsay tekst projektu odpowiedzi belgijskiej na ostatnią notę angielską.

Rząd francuski zawiadomił foreign office, że odpowiedź francuska jest gotowa i przesłaną zostanie do Londynu z początkiem przyszłego tygodnia.

Z Rosji sowieckiej.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Ustawa mieszkaniowa. — Nie chcą jechać do Szwajcarii.

Moskwa, 29. lipca.

Rząd sowietów wydał dla całej Rosji nową ustawę mieszkaniową. Lokatorzy co do opłat za najmowane lokale, podzieleni są na trzy kategorie. Najdrożej płać kupcy, następnie uprawiający wolne zawody i wreszcie najmniej pracownicy rządowi i prywatni. Każdy obywatel ma prawo do 20 arszynów kwadratowych powierzchni mieszkania. Wszelka nadwyżka opłacana jest wedle normy kilkakrotnej.

Centrala komunistycznych związków robotników metalowych postanowiła ze względu na bojkot Szwajcarii zaproponować zwołanie konferencji przemysłu metalurg. do innego kraju.

W końcu września otwarta zostanie w Berlinie w Gmachu rosyjskiej delegacji handlowej wystawa towarów rosyjskich, które Rosja będzie miała na eksport.

Wedle urzędowego sprawozdania eksport Rosji w pierwszej połowie b. r. wynosi 8 i pół miliona pudów produktów naturalnych; jako odbiorca na pierwszym miejscu figuruje Anglia, następnie Niemcy.

Pełnomocny przedstawiciel rządu sowieckiego upoważniony został do podpisania w Rzymie konwencji w sprawie cieżin. Wedle poprzedniego projektu, podpisanie miało nastąpić w Konstantynopolu.

Zwiększenie inwentarza kolejowego.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 lipca.

(M) Na mocy zawartych umów należy oczekiwać w roku bieżącym wydatnego zwiększenia inwentarza kolejowego polskiego. Koleje państwowe otrzymają w tym roku 35 lokomotyw dla pociągów osobowych, pochodzenia niemieckiego, dalej 100 lokomotyw belgijskich dla pociągów towarowych, 57 takichże lokomotyw niemieckich, 13 austriackich, 25 amerykańskich i 45 krajowych, razem 225 lokomotyw. Wagonów osobowych otrzymają nasze koleje 10 austriackich i 225 krajowych. Na przyszłość wagony osobowe nawet specjalne nie będą więcej nabywane zagranicą, a to wobec wzniesienia się produkcji krajowej. Co się tyczy wagonów towarowych, to otrzymane z Niemiec 15 cystern, z Francji 150, z Ameryki 7.505 wagonów 30-tonowych, czyli razem 7.670 wagonów towarowych. Firmy krajowe dostarczą w ciągu roku 6.375 wagonów towarowych. W ten sposób ogólna liczba nowych wagonów towarowych wyniesie 14.545.

Obrót pieniężny i towarowy z zagranicą.

Posze zwolnienie od „zaświadczeń walutowych”.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 lipca.

W dalszym ciągu ogłaszanych zwolnień od obowiązku przedkładania „zaświadczeń walutowych” przy wysyłaniu towarów za granicę lub do obszaru wolnego miasta Gdańska wydało Ministerstwo skarbu zarządzenie, wedle którego przepisyki żywnościowe, nadawane pod adresem „Ernährungsamt” w Gdańsku (Gdański urząd żywnościowy) uwalnia się w zupełności od wspomnianych zaświadczeń.

NADESLANE,

Powrócił

Dr. ANDRZEJ ALEXIEWICZ
specjalista chorób zakaźnych i wewnętrznych.

Lwów, Asnyka 2.

Z Przekarpackiej Rusi.

Praca rusofilów i walka z Ukraincami. — Komunistów to nie obchodzi. — Powrót emigrantów. (Korespondencja własna „Gazety Lw.”).
Wichrow, 25. lipca.

W małym kraiku, ciągnącym się długą smugą popod polską granicą istnieje około 20 politycznych partii, które zwalczają się zaciebie. Obecnie 5 tych partii, a to: karp. rosyjska trudowa, ros. narodowa, karp. ros. sojuz, os. auton. partja i włość. republ. agrarna partja złączyły się w jeden blok. Blok ten, stojący w opozycji do rządu, oświadczył gotowość zaniechania opozycyjnej taktyki, gdy rząd spełni jego żądania.

Dnia 2. i 30. czerwca odbyły się tu narady komitetów tych partii, na których uchwalono fużję wszystkich partii w nowe karpacko-rosyjskie stronnictwo. Partja uznaje **jedność rosyjskiego narodu**, występuje przeciw ukraińskiemu separatyzmowi i domaga się przeprowadzenia obicanej przez Czechów autonomii.

Walka między rusofilami a tu. Ukraincami przybiera bardzo ostre formy, podobnie jak to było przed wojną w Małopolsce Wsch. Ukraińcy starają się w tej walce grać rolę ultralojalnego, państwowego stronnictwa.

Natomiast komuniści, którzy wydają organ „Karpatska Prawda”, w narodowe spory całkiem się nie mieszają, tylko pracują intensywnie wśród robotników i włościan.

Między uchodźcami z Małopolski wsch. panuje obecnie żywy ruch. W związku z ogłoszeniem amnestji w Polsce, znaczna część ich wybiera się z powrotem do kraju.

Z Konwentu Seniorów.

Echo protestu ks. Lutosławskiego. — Pasporyty dyplomatyczne dla polaków. — Projekt pracy Sejmu.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 30 lipca.

Sprawę protestu ks. Lutosławskiego o nieprawidłowym głosowaniu na plenum Sejmu w sprawie

Z operetki.

„Madame Pompadour”, muzyka Leona Falla, libretto R. Schrantzera i E. Welischa, przekład K. Wroczyńskiego.)

Lwów, 30 lipca.

Sezon teatralny dobiegł wreszcie do końca: jako ostatnia nowość pojawiła się w sobotę, 28 b. m., na scenie Teatru Wielkiego „Madame Pompadour”, jedno z najlepszych dzieł z zakresu nowoczesnej twórczości operetkowej, świadczące wymownie o znakomitym talencie i niepospolitej pomysłowości cenotnego kompozytora Leona Falla, a niemniej o sprycie i zręczności jego współpracowników, pp. Schrantzera i Welischa. Zasluga tych rutynowanych librecistów tkwi w wyborze tematu, zaczerpniętego z „milieu” przedrewolucyjnego dworu francuskiego króla Ludwika i z buduaru słynnej markizy Pompadour, postaci, nadającej się tak świetnie do opracowania operetkowego. Wpadłszy raz na pomysł tak kapitalny nie spotkali się już autorowie słów z żadnymi trudnościami; obfitująca w komiczne i pieprzne zarazem epizody historia tej królewskiej kurtyzany ułatwiała im pracę, nastęrcząc też bogaty i tryskający humorem materiał do sklejenia fabuły operetkowej. Lecz bardziej podziwnym godnym jest talent kom-

Z Sejmu.

Finanse komunalne. — Kredyty na pomoc rolną. — Wnioski nagłe. — O legalizację tajnego Uniwersytetu ukraińskiego i tajnej Polityki ukraińskiej we Lwowie. — Uzasadniona prośba p. Damanda.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 30. lipca.

Na 59 posiedzeniu Sejmu Marszałek doniósł, że otrzymał pismo z zawiadomieniem o mianowaniu Wicemarszałka Osieckiego Ministrem reform rolnych. Dalszą część posiedzenia aż do przerwy wypełniła dalsza rozprawa o finansach komunalnych. Po wyczerpaniu przewlekłej dyskusji ogólnej, przystąpiono do dyskusji szczegółowej. Wniesiono szereg zmian i poprawek do ustawy, następnie zarządzono przerwę w posiedzeniu. Głosowanie nad ustawą odłożono do następnego posiedzenia. Przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o przyznaniu kredytu 200.000.000.000 marek na pomoc rolną w roku 1923. Ustawę uchwalono bez zmian w trzecim czytaniu.

Nastąpiło omawianie nagłości wniosku p. Rudzińskiego o wezwanie Rządu do złożenia Sejmowi sprawozdania ze stanu skarbu i walutowego łącznie z planem sanacji finansów państwowych. Marszałek oznajmił, że Minister skarbu zapowiedział wystąpienie w Sejmie na najbliższym posiedzeniu z okazji budżetu. Nagłość uzasadniał poseł Rudziński. Nie uzyskała ona wymaganej większości.

Poseł Utta (Związ. niem.) uzasadniał nagłość wniosku w sprawie natychmiastowego przedłożenia projektu ustawy o szkolnictwie mniej-

użytkowników rolnych postanowiono przekazać do rozstrzygnięcia komisji złożonej z członków delegowanych przez poszczególne kluby oraz zaproszonych ekspertów. Co do pasportów dyplomatycznych dla posłów Marszałek oświadczył że porozumie się w tej sprawie z Ministrem spraw zagranicznych.

pozytora, który — jakkolwiek nie dorastający do genialnego poziomu Offenbacha ani do porywającej melodyki Jana Straussa — wywiązał się tak zręcznie z trudnego zadania ilustracji muzycznej epoki i danych postaci. Partytura Leona Falla odbiega od wszelkiego, choćby najudatniejszego szablonu; pomysły w niej zawarte są nowe i oryginalne, forma ich opracowania subtelna i wykwiutna, sporo finezji i werwy istot. e operetkowej, a z całości, mogącej obudzić zainteresowanie wybredniejszego nawet słuchacza, wysuwają się na plan pierwszorzędny, jako prawdziwe „clou” mile spędzonego w teatrze wieczoru, dwa skoczne walczyki i jeden duet (tak zwany „Josefduet”), które niebawem wszędzie — po wykonaniu tej operetki Falla — cieszyć się będą niezwykłą popularnością. Ustęp solowy, zespoły wokalne, jeden większy ansambel, — wszystko, prawie bez wyjątku, piękne, odznaczające się umiejętnym zastosowaniem kunsztu harmonizacji i instrumentacji i wywołujące liczny szereg wrażeń, jak na operetkę, nieprzeciętnych. Więc sukces kompozytorski.

Byłoby dobrze, gdyby wykonanie poszczególnych partji stanęło podczas sobotniego wieczoru na aukcie finez i gry, oraz djalogów i śpiewów, w stosunku do wa-

szości narodowych. Po krótkiej dyskusji nagłość odrzucono.

Przystąpiono do nagłości wniosku Klubu ukr. w sprawie legalizacji i upaństwowienia ukraińskiego Uniwersytetu i Politechniki we Lwowie. Nagłość uzasadniał poseł Podhorski. Wniosek domaga się, aby Rząd przedłożył Sejmowi ustawę o legalizacji i upaństwowieniu istniejących dotychczas nielegalnie we Lwowie Uniwersytetu i Politechniki ukraińskiej. Poseł Czapiński imieniem P. P. S. i Wyzwolenia oświadczył, że kluby te będą głosowały za nagłością. Nagłość odrzucono, sprawę odesłano do komisji oświatowej.

Marszałek oświadczył, że po przestudjowaniu stenogramu z ostatniego posiedzenia i okoliczności towarzyszących, doszedł do przekonania, że jego przywołanie do porządku dziennego p. Rudzińskiego opierało się na nieporozumieniu. Wskutek tego kary tego posła będą o jeden stopień niższe.

Następne posiedzenie we wtorek o godzinie 12-tej w południe.

P. Diamand zwrócił się do Marszałka z prośbą, aby spowodował Rząd do przedłożenia Sejmowi, w myśl marcowej uchwały Sejmu, spisu członków Rad nadzorczych, w których Państwo ma udział. Marszałek uznał żądanie to za słuszne i obiecał zwrócić się ponownie do Rządu. Na tem obrady zamknięto.

Pozatem p. stanowiono, aby posiedzenia Sejmu trwały póty póki nie będą załatwione następujące projekty ustaw: 1. o ubezp. o bezrobocia, 2. o uregulowaniu tymczasowych finansów komunalnych 3. o podatku majątkowym. Na bliższe posiedzenie Sejmu odbędzie się we wtorek t. j. 31 b. m.

tego dzieła, proporcjonalnym. Najpobłażliwsza ocena nie zdoła niestety zaznaczyć tak harmonijnego stosunku. Przyczyna tych braków leży po części w obsadzie „Madame Pompadour” na lwowskiej scenie, po części też w widocznie dorywczem i niewystarczającym jeszcze przygotowaniu onegdajszej premjery. Kieacja p. Felicji Brzeskiej (postać tytułowa) wykazała kilka szczęśliwych momentów, a razila mimo to brakiem wymaganej tu dystynkcji. Jakkolwiek szorstki były nieraz gęsty tej markizy, słuszenie zalotnej lecz przesadnie natarczywej, wprost opryskliwej, zapominającej częstokroć o swej sztucznie wyśrubowanej godności. O wiele korzystniej — w porównaniu z tak przejęskrawioną, niedostosowaną do apartamentów królewskich grą sceniczną — przedstawiała się wokalna interpretacja artystki. Partner p. Brzeskiej, p. F. Kuligowski (René) nie mógł się głosowo dotrzeć do wymagań kompozytora; tenorowa ta partja nie odpowiada dość wydatnym zresztą zasobom wokalnym p. Kuligowskiego po części z powodu swych pozycji. Nadzwyczaj sympatyczna byłaby dzięki swej ujmującej aparycji i ruchliwej, pełnej wdzięku grze Belotla p. H. Rapańskiej, gdyby tylko głosik nienagannie intonujący i chciał wydać

Z komisji sejmowych.

Nad projektem ustawy o podatku majątkowym pracują p. słowie bardzo pilnie. — Przejm. komisji robot publicznych. — Zmiana kompetencji sądów.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 30 lipca.

Na posiedzeniu komisji skarbowej przystąpiono do dalszego rozpatrywania projektu ustawy o podatku majątkowym. Przewodniczący p. Byrka wyraził nadzieję, że pracując w tem tempie, jak obecnie, komisja zdoła w krótkim czasie załatwić projekt ustawy o podatku majątkowym.

Na posiedzeniu komisji robot publicznych dokonano wyboru prezydium komisji. Na prezesa został wybrany p. Anu z (Kl. pos. lud.) na wiceprezesa komisji obrano p. P. sackiego.

Na posiedzeniu komisji prawniczej rozpatrywano projekt ustawy o zmianach kompetencji sądów w związku ze zmianami stosunków walutowych. Po dyskusji postanowiono, aby we wszystkich dzielnicach Rzeczypospolitej rozszerzyć kompetencję sądów pokoju i sądów powiatowych w zakr. się 50.000.000 marek. Następnie podwyższono grzywny i kary w przepisach karnych i administracyjnych.

W ręce prywatne lub ruina przemysłu.

Tak oświadczył Ryków na Radzie komisarzy ludowych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Moskwa, 29 lipca.

Przewodniczący Najwyższej Rady ekonomicznej Ryków na powrocie do Rosji złożył Radzie komisarzy ludowych memoriał, w którym podkreśla konieczność odwołania rosyjskiego przemysłu metalowego w ręce prywatne zaznaczając, iż w przeciwnym razie wszystkie przedsiębiorstwa już w przyszłym roku będą musiały być zlikwidowane.

odrobinę dźwięku. Na rzetelne również uznanie zasłużyła p. S. Skrinierówna (Madelaine), zwłaszcza za untejętne wygłoszenie prozy. P. J. Roński zawdzięczał pewne powodzenie swej doskonałej charakteryzacji, czyli „masce” sumiennie sporządzonej na podstawie portretu króla Ludwika.

Tak się złożyło, że dopiero pod koniec sprawozdania, a natomiast z uznaniem najgorętszem, wymieniam kreację p. M. Tarzańskiego (Calicot) odznaczającą się największą „vis comica” i nagrodzoną najintensywniejszymi oklaskami. Temu świetnemu Calicotowi przypadnie niewątpliwie zasługa podtrzymania „à la longue” sukcesu operetki Falla na lwowskiej scenie. Dzielnie sekundował mu jako przedstawiciel również komicznej postaci ministra Mauzepas p. A. Kowalski, grający z humorem. Do urozmaicenia całości przyczynili się w znacznym stopniu tańce układu p. S. Fałszewskiego. Pierwsze wykonanie „Madame Pompadour” podobnym było jeszcze poniekąd do próby generalnej, dalsze pod umiejętną batutą p. T. Seredyńskiego przedstawienia wykazały niezawodnie doskonalsze pod niejednym względem zgranie się zespołów.

Fr. Neuhauser,

